

Ny viden

Tre bud på smågriseblandinger med lavere klimaaftryk

Tre firmaer har vist, at det samlede klimaaftryk per kg tilvækst kan reduceres med 32 til 42 procent, når sojaskrå erstattes helt eller delvist med rapskage.

Af Camilla Kaae Højgaard og Sabine Stoltenberg Grove

Når produktivitet og klimaaftryk sammenlignes med besætningens standardblanding, har det været muligt at reducere det samlede klimaaftryk per kilo tilvækst med 32 til 42 procent, når der regnes med klimaaftryk fra direkte Land Use Change (dLUC) og klimaaftryk fra humusomsætning fra tørvejord.

Det kostede dog lidt på produktiviteten for et enkelt af firmaerne.

Landbrugets klimaaftryk skal reduceres betydeligt, og foderet er en væsentlig del af løsningen, da de forskellige råvarer i en foderblanding har forskellige værdier for klimaaftryk.

Seges Innovation har inviteret foderstofbranchen til at komme med deres bud på en foderblanding med lavere klimaaftryk til smågrise fra 13-30 kilo.

Klimaaftryk

Klimaaftrykket fra foderet

kan opgøres som CO₂-ækvivalenter med og uden klimaaftrykket fra dLUC, også benævnt regnskovstab.

Klimaaftrykket fra dLUC er det beregnede klimaaftryk ved (ny)opdyrkning af regnskov og tilsvarende tidligere udyrkede landområder.

For nylig er der på europæisk plan desuden blevet pålagt en klimaværdi for humusoxidation. I Danmark er det cirka en tredjedel af lavbundsarealerne, der har højt humusindhold – også kaldet tørvejord

eller humusjord (og ofte, men delvist upræcist: 'lavbundsjord').

Ved tørvejord forstås arealer med højt indhold af humus og dermed kulstof, der kan omsættes til CO₂.

Dette betyder, at der nu er tre måder at udtrykke foderets klimaaftryk på: 'inklusive bidraget fra dLUC og tørvejord', 'eksklusiv bidraget fra dLUC og inkl. bidraget fra tørvejord' samt 'ekskl. bidraget fra dLUC og tørvejord'.

Tillægget for opdyrket tørvejord er opgjort nationalt og vil på sigt reduceres, når disse områder tages ud af drift. Men for nu har de betydning for det samlede klimaaftryk på en foderblanding, når der inkluderes danske fodermidler. Når der regnes med dLUC, kan der findes betydelige reduktioner ved at erstatte sojaskrå fra nyopdyrket regnskov med andre råvarer.

Fra udgangen af 2025 er der indgået en brancheaftale om kun at importere verificeret afskovningsfrit sojaskrå, og det forventes derfor, at dLUC helt eller delvist udgår af regnestykket.

Foderets påvirkning af produktivitet og samlet klimaaftryk

Grisens produktivitet har stor betydning for klimaaftrykket. Jo mindre foder, der skal bruges til et kilo tilvækst, jo lavere er klimaaftrykket per kilo tilvækst.

Foderets klimaaftryk kan blive så lavt, at det er et udtryk for en blanding, der forringer grisens produktivitet. En foderblanding med et meget lavt klimaaftryk, som giver en forringet produktivitet, kan dog

	Kontrol	BAT Agrar	Danish Agro	Vestjyllands Andel
Primære råvarer	Hvede Byg Sojaskrå	Hvede Byg Hestebønner Sojaskrå (Non-GMO) Rapskrå (alm og fermenteret)	Byg Hvede Rapskage Hestebønner	Hvede Byg Hestebønner Sojaskrå
Syre	Benzoesyre	Benzoesyre	Benzoesyre	Syreblanding
FESv pr. kg foder	1,07	1,08	1,07	1,1
Ford. råprotein, g pr. FESv	143	150	147	148
Ford. lysin, g pr. FESv	11	11,5	13	11,5
Kg CO₂-ækv., pr. FESv inkl. dLUC og tørvejord	1,13	0,78	0,64	0,73
Kg CO₂-ækv., pr. FESv ekskl. dLUC og inkl. tørvejord	0,56	0,58	0,63	0,55
Kg CO₂-ækv., pr. FESv ekskl. dLUC og tørvejord	0,44	0,43	0,45	0,39

Tabel 1. Oplysninger om foderets råvaresammensætning samt indhold af næringsstoffer. De angivne værdier er de deklarerede værdier.

	Kontrol	BAT Agrar	Danish Agro	Vestjyllands Andel
Daglig tilvækst, gram pr. dag	759	774	719*	776
Foderoptagelse, FESv pr. dag	1,21	1,23	1,16*	1,24
Foderudnyttelse, FESv pr. kg tilvækst	1,6	1,59	1,62	1,6
Produktionsværdi pr. gris, indeks	100	105	82*	99
Kg CO₂-ækv. pr. kg tilvækst inkl. dLUC og tørvejord	1,68	1,15*	0,97*	1,06*
Indeks, CO₂-ækv. pr. kg tilvækst inkl. dLUC og tørvejord	100	68*	58*	63*

Tabel 2. Hvert firma er sammenlignet med kontrolgruppen. Der er ikke foretaget sammenligninger mellem firmaerne. En * angiver signifikant forskel i forhold til kontrol

samlet set være bedre for klimaaftrykket per kilo tilvækst end et foder med lidt højere klimaaftryk, som kan præstere en lidt bedre produktivitet.

Hvorvidt det bliver lukrativt at acceptere en lavere produktivitet for at opnå lavere klimaaftryk per kilo tilvækst, vil dog afhænge af flere faktorer såsom foderpris, afregningspris og en eventuel 'merværdi' af at reducere klimaaftrykket ved produktion af grisekød.

Foderet fra BAT Agrar og Vestjyllands Andel reducerede det samlede klimaaftryk med henholdsvis 32 og 37 procent sammenlignet med kontrolfoderet. Tilvæksten og foderudnyttelse var uændret. Samlet set var produktionsværdien per gris ikke forskellig fra kontrolgruppen.

Ekspertene

Camilla Højgaard (tv) og Sabine Stoltenberg Grove, Seges Innovation.

Danish Agro havde som det eneste firma helt udeladt brugen af sojaskrå og i stedet anvendt en høj andel rapskage og hestebønner. Dette resulterede i den største reduktion af klimaaftrykket per kilo tilvækst på 42 procent. Dette var

på trods af, at det kostede foderoptagelse og tilvækst.

De nævnte reduktioner af klimaaftrykket var vel at mærke, når effekten af dLUC og tørvejorde blev indregnet. Tages dLUC og humusomsætningen fra tørvejorde ud af beregningen, ligger alle fire foderblandinger stort set på samme niveau, og da vil de fleste nok foretrække sojaskrå frem for alternativer dertil. Om sojaskrå klimamæssigt skal diskvalificeres, afhænger derfor af, om dLUC indgår i regnestykket eller ej.

De afprøvede blandinger er ikke tilgængelige på markedet. De indeholder råvarer, som er svære at prissætte. Derfor er der udelukkende regnet på produktionsværdi med samme foderpris.

Anbefalinger

- Foderets klimaaftryk kan reduceres, når sojaskrå erstattes med rapskage og hestebønner, dog kun hvis dLUC indgår i regnestykket, hvilket det ikke gør i samme omfang efter 2025, hvor der kun importeres verificeret afskovningsfri sojaskrå.
- Brug af raps i høje mængder til smågrise kan være problematisk for grisenes foderoptagelse og tilvækst.

VEJNING MED KAMERA SLÅR ANDRE METODER

Troels Bang Andersen har testet tre vejemetoder, men peger på kameravejning som den bedste. Camilla Kaae Højgaard

- ProGrow giver os klimadata, vandforbrug, ædemønstre, vejedata og vægtspredning på en gang, udtaler Troels.

ProGrow er netop kåret som bedst i test hos SEGES. Det fremgår i rapporten: Bedst i test - brugeroplevelse med vejesystemer til smågrise.

Data skaber værdi - spar tid, ressourcer, få et hurtigt overblik og gør din hverdag nemmere.

Læs mere via QR koden eller ring til os på tlf.: **7215 8000**

Danish Agro

Vilomix